

МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ І ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ

Ю.М.Гольденберг, Є.Є.Петров, З.О.Борисова

Основне завдання кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб - навчання студентів методам і навичкам обстеження хворих з оцінкою виявлених симптомів і синдромів. Саме цій кафедрі належить найвідповідальніша роль у формуванні майбутнього лікаря, який володіє всім арсеналом різноманітних діагностичних прийомів.

Практичні заняття на нашій кафедрі проводяться відповідно до календарного плану та робочої програми, затвердженої проректором з навчальної роботи. Ці документи базуються на наскрізній програмі з внутрішніх хвороб. Вона дає чітке визначення завдань у навчальному процесі для кожної терапевтичної кафедри та певним чином регламентує питання інтеграції зі знаннями, здобутими на медико-біологічних кафедрах.

Для проведення кожного практичного заняття складені методичні розробки (для викладачів та самостійної аудиторної роботи студентів), структури яких ретельно дотримуються викладачі в педагогічному процесі. Щорічно вони переглядаються, доповнюються новою інформацією та затверджуються (перезатверджуються) на виробничих засіданнях. Далі хотілося б зупинитися на методологічних, підходах кафедри до проведення практичних занять.

Ми глибоко переконані, що знання на-заняттях засвоюються і перетворюються в уміння тільки в тому разі, якщо вони засвоюються у процесі: активної самостійної діяльності. А для цього потрібна достатня мотивація. Добре відомо, що в навчальній роботі потрібно не "підносити" готові істини, а навчати студентів їх знаходити. Тому посилюємо увагу до самостійної роботи студентів у палатах, кабінетах функціональної діагностики, в лабораторії під контролем викладача.

Уміння провести опитування, зібрати й оцінити анамнез, застосувати практичні навички пальпації, перкусії, аускультатії, лабораторних та інструментальних обстежень із дотриманням при цьому деонтологічних прийомів залишаються зі студентом, а потім із лікарем усі роки його роботи і служать відправним пунктом для вирішення найскладніших діагностичних ситуацій.

Для цього, починаючи з перших занять, студенти спочатку один на одному, а потім на хворих опановують фізичними методами обстеження: пальпацією, перкусією, аускультатією. Для повного й усвідомленого опанування ними значна частика навчального часу відводиться заняттям безпосередньо біля ліжка хворого. На кафедрі створені спеціальні алгоритми опанування практичними навичками. Завершальна атестація рівня практичних навичок планується перед перевідним іспитом і проводиться завідувачем кафедри та доцентами.

Ми широко використовуємо метод проблемного навчання, коли викладач на заняттях не подає готові істини, а спонукає студентів до пошуку самостійних шляхів розв'язання поставленого завдання, у процесі якого учні здобувають нові знання і новий досвід. Елементи проблемного навчання використовуються на практичних заняттях в умовах максимальної самостійності-студентів. Після вивчення певного розділу, наприклад, фізичних методів дослідження органів дихання, студенти отримують хворих для курації, під час якої демонструють викладачеві та всій групі студентів ступінь опанування методикою фізичної діагностики та інтерпретують отримані дані. На цьому ж занятті 15-20 хвилин відводилося на розв'язання карт-задач із фізичних методів дослідження системи органів дихання (всього-на кафедрі є понад 100 задач із різних

розділів).

Особливо підкреслюємо, що на подібному занятті студент є не стільки об'єктом навчання, скільки активно діючим суб'єктом навчального процесу.

Для проведення практичних занять на кафедрі широко застосовуються наочні та технічні засоби навчання (слайди, кодограми, відеофільми тощо), фонд яких постійно поновлюється.

Особлива увага звертається нами на організацію позааудиторної роботи студентів (із використанням відповідних методичних розробок). Вона передбачає підготовку до практичних занять, написання рефератів з окремих запланованих тем НДРС, оформлення навчальної історії хвороби, самостійне вивчення матеріалу з тем, указаних у робочій програмі.

Для допомоги студентам на кафедрі, крім вищезгаданих методичних рекомендацій, підготовлені та видані 7 методичних рекомендацій та посібників із грифом Центрального методичного кабінету МОЗ України.

Для контролю знань студентів підготовлені тести вхідного, поточного і підсумкового контролю рівня знань. Визначення рівня знань студентів з основних розділів дисципліни проводиться на комп'ютері (створений відповідний клас), для чого розроблена комп'ютерна програма, яка містить близько 1000 тестових завдань.

У цілому все це дає можливість удосконалювати педагогічний процес, перейти від інформативного і репродуктивного методу дослідження до самоврядованої пізнавальної діяльності студентів, що сприяє розвитку в них творчої активності, кращих якостей спеціаліста-медика.